

وژره فضای مجازی

ونامه های رهبری به جوانان غربی

سخن نخست

استفاده از نامه‌نگاری برای معرفی و تبلیغ اسلام، از همان سال‌های نخستین و با پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) آغاز شد. آن حضرت، پس از تأسیس حکومت اسلامی، نامه‌هایی به سران سرزمین‌های اطراف، مانند: پارس، روم، مصر، نجران و نیز طایفه‌های گوناگون فرستادند و آنها را به پذیرفتن اسلام دعوت نمودند. این سنت، در رفتار امامان معصوم شیعه (علیهم السلام) نیز وجود داشت و ایشان برای راهنمایی مردم و ارشاد ایشان، از ابزار رسانه‌ای «نامه‌نگاری» استفاده می‌کردند.

در میان علما و فقهای بزرگ شیعه در ادوار گوناگون نیز نگاشتن نامه به این منظور، مرسوم بود. در عصر حاضر و پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران امام خمینی (رحمت الله علیه)، نامه‌ای تاریخی به میخائیل گورباچف، رهبر اتحاد جماهیر شوروی نوشتند و با توصیف وضعیت موجود و آینده شوروی و جهان، وی را به شناخت اسلام دعوت کردند.

رهبر فرزانه انقلاب، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نیز در وضعیتی که مستکبران از هر ابزار و شیوه‌ای برای مبارزه با اسلام ناب استفاده می‌کنند، به مقدساتش توهین می‌نمایند و از اسلام چهره‌ای خشن و هراسناک نشان می‌دهند، دو نامه در فاصله‌ای کمتر از یک سال برای عموم جوانان غرب ارسال کردند تا در مقابل این حمله‌ها از اسلام دفاع کنند.

این نامه‌ها، هم واکنشی به ستیزه‌جویی استکبار با اسلام بود و هم در وضعیتی که همه جا سخن از اسلام به میان می‌رفت و فرصتی برای دعوت از جوانان برای شناخت اسلام از منابع اصیل و معتبر پیش آمده بود، تبلیغ خوبی برای اسلام به شمار می‌رفت. خطاب قرار دادن جوانان به عنوان سرمایه‌های تحول اجتماعی، از نکات برجسته این نامه‌هاست.

استفاده از فناوری‌های ارتباطی در نشر نامه نیز از نکات بسیار با اهمیت درباره نامه‌نگاری‌های مقام معظم رهبری بود. قابلیت انتشار سریع، در دسترس بودن و محدود نبودن به زمان و مکان خاص در فضای مجازی، فرصتی به دست داد تا نامه با سرعت و وسعت بسیاری انتشار یابد و این موضوع، از محاسن فضای مجازی و فناوری‌های نوین ارتباطی است که رهبر معظم انقلاب به‌شایستگی از آن سود جستند.

نامه‌های یادشده را می‌توان به مثابه نمونه‌ای ویژه از دیپلماسی عمومی و استفاده بهینه و بجا از شبکه‌های اجتماعی به شمار آورد؛ زیرا انتشار وسیع نامه ایشان در این شبکه‌ها و باز نشر نامه توسط غیر ایرانی‌ها، نشانه‌ای روشن و مبارک مبنی بر اثبات مؤثر بودن نامه و قدرت نفوذ آن در سطح جهانی می‌باشد.

نشر این نامه در فضای مجازی، در شرایطی صورت گرفت که مخاطبانی با دیدگاه‌ها، سلیق و سطح دانش

گوناگون در آن فعال بودند و از این روی، واکنش آنان به نامه نیز گوناگون بود؛ به این گونه که گروهی منطقی موجود در این پیام را به درستی درک کردند، گروه دیگر تحت تأثیر تبلیغات رسانه‌های غربی با پیش‌داوری درباره اسلام و رهبر معظم انقلاب به این نامه نظر داشتند، دسته دیگر از مخاطبان، مسلمانان و متفکرانی بودند که از انتشار این نامه استقبال کردند و یک گروه نیز رسانه‌های وابسته به نظام سلطه و صهیونیست‌ها بودند که به مقابله با این نامه پرداختند.

با وجود این تنوع مخاطبان و واکنش‌های گوناگون، انتشار نامه در شبکه‌های مجازی با مخاطبان عموماً جوان، نشان از درک درست از فنون و ابزارهای نوین ارتباطی در اندیشه رهبر معظم انقلاب است.

با توجه به رسالت فصلنامه ره‌آورد نور در اطلاع‌رسانی مطالعات اسلامی در حوزه رایانه و اینترنت، و نیز ضرورت و اهمیت تبیین، بررسی و پی‌گیری مفاد نامه‌های مقام معظم رهبری و تأثیر آن بر کاربران اینترنت، به همت نویسندگان و دست‌اندرکاران این فصلنامه، ویژه‌نامه‌ای به همین منظور تهیه و تدوین شده است. هدف این ویژه‌نامه، بررسی جایگاه نامه‌ها در فضای مجازی و واکنش کاربران نسبت به آنها، و نیز زمینه‌یابی اجرای مویات رهبر معظم انقلاب در این نامه‌ها با استفاده از ابزارها و قابلیت‌های فضای مجازی است. در همین راستا، مقالاتی چند در محورهای ذیل سامان‌دهی شده است:

۱. **شیوه‌های اسلام‌هراسی در غرب:** با توجه به اینکه در نامه‌های مقام معظم رهبری به مسئله: ستیزه‌جویی با اسلام، سیاست‌های اسلام‌هراسی استکبار و معرفی اسلام متهم‌جرانه توسط برخی کشورهای واپس‌گرا و مدعی دین به افکار عمومی جهان، اشاره‌هایی شده بود، این مباحث در ویژه‌نامه بررسی گردیده است.

۲. **تقابلات و تعاملات فرهنگی - تمدنی اسلام و غرب و امکان گفت‌وگو:** در این بخش، در خصوص اینکه تمایزات بنیادین میان تمدن اسلام و غرب و نیز رفتارهای مستکبرانه سردمداران غربی، سبب ایجاد شکافی میان این دو فرهنگ شده است و نامه مقام معظم رهبری و دعوت از جوانان غرب برای شناخت اسلام اصیل، زمینه‌ای برای پل زدن میان این دو فرهنگ و شناخت مستقیم و بی‌واسطه اسلام خواهد بود، مطالبی چند ارائه شده است.

۳. **ظرفیت‌های فضای مجازی در معرفی اسلام اصیل:** این بخش از ویژه‌نامه، پایگاه‌ها و نیز ابزارهایی را که اینترنت به دست می‌دهد تا بتوان از طریق آن ندای اسلام اصیل را به گوش جوانان غرب رساند، معرفی می‌نماید.

۴. **بازخوردهای مشاهیر و کاربران به نامه:** در این قسمت، نظرات کاربران، ذیل نامه‌های مقام معظم رهبری در پایگاه‌های گوناگون و نیز مصاحبه‌ها و سخنرانی‌هایی که مشاهیر و بزرگان علمی و هنری و شخصیت‌های سیاسی درباره نامه رهبری انجام داده‌اند، انعکاس یافته است.

۵. **معرفی برنامه‌های نرم‌افزاری در زمینه نامه‌های رهبری:** در بخشی دیگر از ویژه‌نامه، برخی برنامه‌های نرم‌افزاری موجود که در حوزه نامه‌های رهبری در بسترهای همراه و رایانه، برون خط و برخط تولید شده، معرفی می‌شود.

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، از مراکز فعال در عرصه فضای مجازی است و محصولات برخط و برون خط آن، گواه این ادعاست. این مرکز، در خصوص نامه‌های مقام معظم رهبری در فضای مجازی، فعالیت‌هایی را در پایگاه‌های برخط خود به انجام رسانده است. این ویژه‌نامه نیز با هدف تبیین بخشی از مسائل نامه و بازتاب آن و به قصد انجام تکلیفی کوچک که مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی احساس می‌نمود، شکل گرفته است. امید است که این اقدام مورد پذیرش درگاه الهی قرار گیرد و افق‌های تازه‌ای را فراسوی اندیشمندان و علاقه‌مندان بگشاید.

هیئت تحریریه

فصلنامه ره‌آورد نور